
TÜRK AYDINLANMACILIĞI VE KÖY ENSTİTÜLERİ

MURAT ÖZMEN

Türk aydınlanmacılığı ile Batılılaşmamız arasında yakın bir ilgi vardır. Toplumumuz Batı'yı tanıdıkça, çağı yakaladıkça aydınlanmış, ileri adımlar atmıştır. Avrupalılarla olan ilişkilerimiz, XVIII. yüzyıla kadar genellikle siyasi ve ekonomik alanda olmuştur. Fatih'in İtalyan ressamı Bellini'ye portresini yaptırması, II. Bayezit'in Michel Angello ile Leonardo da Vinci'nin İstanbul'a getirilmesi için girişimde bulunması, bizde ilk yenilik hareketlerinin sanat alanında olması, ilgi çekicidir. Batı ile ilk önemli ilişki, XVII. yüzyılda bir elçilik heyetiyle Viyana'ya giden Evliya Çelebi'yle olmuştur. XVIII. yüzyılda ise, Yirmisekiz Mehmet Çelebi, Sefaretnâme adlı yapıtında, Batı'nın bütün üstünlüklerini tarafsız bir biçimde ortaya koymuştur.

Batılılaşma alanında en önemli adım, Tanzimat Fermanı'yla atılmak istenir. Ancak edebiyat, toplum eğitim alanında yapılmak istenen yenilikler, hep yetersiz olmuştur. Örneğin, N. Kemal, Ziya Paşa, Ahmet Mithat Efendi, Şinasi, Recaizade Ekrem gibi yazarlarımız, Avrupai Türk Edebiyatı'nın öncülüğünü yapmışlardır. Avrupai türler ilk kez denendiği için bu alanda pek başarılı örnekler verilmemiştir. Toplumsal yaşama yansıyan, züppeliğe varan Batı hayranlığı, eleştiri konusu olmuştur.

Servet-i Fünun Edebiyatı döneminde ise, Batılı edebi türlerde de başarılı yapıtlar verilmiştir. Örneğin Halit Ziya Uşaklıgil, bugün de beğenilen değerli roman ve öyküler yazmıştır.

Toplumumuzdaki en köklü yenilik hareketleri, Cumhuriyet'in ilanıyla başladı. Atatürk'ün yaptığı devrimler, bunların ilk örnekleridir. Devrimler, bilim ve fen alanında yapılan atılımlarla geliştirilmiştir. Atatürk'ün ülküsü, Türk ulusunu çağdaş uluslar düzeyine yükseltmekti. O'nun bu ülküsünü gerçekleştirmek için birçok değerli insan Avrupa'ya gönderilmiş, onlar, Batı'dan aldıkları bilgilerle ülkemize hizmet etmişlerdir.

Türkiye Cumhuriyeti, 1925'li yıllarda, ilerici

kadrolar oluşturmak amacıyla Avrupa'ya öğretmenler ve öğrenciler gönderir. Bunlardan biri de İsmail Hakkı Tonguç'tur. O, dönemin Milli Eğitim Bakanı Vasıf Çınar'la onun müsteşarı Nafi Atuf Kansu tarafından mesleki eğitimi geliştirmek amacıyla İngiltere, Fransa ve Almanya'ya gönderilir. İngiltere'de W. Baker Endüstri "Meslek Okulu" ile Londra'daki "Meslek Uzmanlık Okulu"nu inceler. Almanya'da ilgi duyduğu "kır eğitim yurtlarını", "deney okullarını" daha yakından tanıma olanağı bulur. Özellikle H. Lietz tarafından kurulan "Kır Eğitim Yurdu" ilgisini çeker.

H. Lietz'e göre, "Her yurt, kendine özgü bir iş yaşamı, köy çevresi yaratacak, çocuklar böyle bir yaşama etkin olarak katılacaklardır. Tarla, çayır, orman, su, bahçe, hayvan, yetkili bir eğitmenin elinde en doğal eğitim etmenleridir. Dülgerlik, duvarcılık, saraçlık, terzilik, çiftçilik, demircilik çalışmaları, tarım işleri, çocukların birer üretici yurttaş olmalarını sağlayacaktır."¹ Tonguç, ilerde bu okullardan yararlanmayı düşünüyordu.

Atatürk döneminde, eğitim öğretim planlaması için çağrılan John Dewey (1924), Türkiye'de deney okulları açılmasını önermişti. Ona göre, "Pratik, yasa dışı olmayan hareketlerimize, davranışlarımıza, bilim ve teknikle ilgili araştırmalarımıza yaramayacak bir fikir değersizdir. O, sosyal hayatta deneyime önem vermiş, bilimin sadece kitaplarla değil, deneyimlerle öğrenilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Eğitimin amacı, çocuğun yaşantısına yardımcı olmaktır. Okul, küçük bir laboratuvar olmalıdır, toplumun bir parçası haline getirilmelidir. J. Dewey, görüşlerinin doğruluğunu denemek için özel bir uygulama okulu açmıştır. Bütün dersler, iş ve etkinlik etrafında toplanmış, çocuğun dikkati ihtiyaçlarına ve tabiat üzerine çekilmiştir."²

Tonguç, J. Dewey'in "Deney Okulları"ndan yararlanmayı düşünmüş, hatta bu okulların Türkiye'de de açılmamasından yakınmıştır.

İ.H. Tonguç, Münih'te Kerschensteiner'i evinde ziyaret etmiştir. Kerschensteiner, o tarihte 71 yaşındaydı. Türkiye Cumhuriyeti onu 1925 yılında, uzmanlığından yararlanmak için ülkemize çağırmişti. İ. H. Tonguç, İş Okulu adıyla anılan pedagoji akımını geliştirerek eğitim ve öğretimin bilimsel temellerini atmıştı. Almanya'da incelemeler yaparken Bauhaus Ekolü'nü de tanımıştı. Bu ekole göre, "Tüm sanatlar bir çatı altında toplanıyordu. Resim, grafik, heykel, seramik, tekstil, vitray, ahşap ve metal üç boyutlu objelerin yapımı ve diğer çalışmalarla bir bütünlük içindeydi. Bu okul, endüstriye geçişte ürünlerin yozlaşmasını önliyordu. Yalnız sanatçı olacaklar için değil, bütün halkın eğitimden geçmesi gerektiğine inanıyorlardı. Bu nedenle ilk ve orta öğretimde sanat eğitimi önemli bir yer alıyordu." ³

O, Leipzig'de, 54 deney okulunu inceledi. İlgililer, ona "Geleneksel okulun bir öğrenme, bilgi okulu olduğunu, belleğe dayandığını ve bu ortaçağ kurumunun değişmesi gerektiğini söylediler. Biz, bilmeyi, yapmaya çevireceğiz, çocuğu yaşamdan uzak bir çevrede değil, çalışma ortamında eğiteceğiz," dediler. ⁴ Görüldüğü gibi, verilen bilgiler, Köy Enstitülerinde denenilen "Uygulamalı İş Eğitimi"yle örtüşüyor.

Rauf İnan da, Köy Enstitülerinin oluşumunda payı olan önemli eğitimcilerimizden biridir. O da, 1928 yılı eylül ayında müfettiş yetiştirilmek üzere Viyana'ya gönderildi. Orada Eğitim Bilimi Enstitüsü'ne yazılır. Karl Linke, Richard Rote gibi eğitimcilerden dersler alır. Burada bütün eğitsel çalışmaların ve yaşamın çok doğal bir hava içinde geçtiğini görür. Münih'te, halkokullarını inceler. Orada, "İş ilkesiyle-üretim ilkesi"ni dünyaya tanıtmış olan George Kerschensteiner'in yeğeniyle tanışır. Ondan bu büyük eğitimci hakkında bilgiler alır. Sonra, Berlin, Prag ve Paris'te incelemeler yapar. Buralarda, çocuk yuvalarını, köy okullarını, çeşitli okulları ve müzeleri inceler.

Rauf İnan, Avrupa'nın her yerinde gördüğü yeşilliklere ve ormanlara hayran kalır. Ülkemizi de ormanlaştırmak özlemiyle döner Avrupa'dan. Bu özlemini, 1940-1945 yıllarında başka bir yöntemle binlerce köy çocuğunun ve 30 kadar öğretmenin çabalarıyla Eskişehir İli'nin Hamudiye ve Mahmudiye köylerinde gerçekleştirir. Buralarda, 40'ar dö-

nümlük akasya ormanı, 60'şar dönümlük bağ ve 300'er dönümlük bahçelere yetiştirir. Ne yazık ki, bunların büyük bir kısmı, zamanla yok edilmiştir. Bu acıklı olaylar diğer Köy Enstitülerinde de yaşanmıştır.⁵

Köy Enstitülerinin kuramcısı ve kurucusu İ.H. Tonguç, Alman Pedagog G. Kerschensteiner (1854-1932), ABD'li Filozof J. Dewey'in (1859-1952) yanı sıra "Fransız Düşünürü" J. J. Rousseau (1712-1778) ile İsviçre'li Pedagog H. Pestalozzi'den de (1746-1828) etkilenmiştir.

Pestalozzi, J. J. Rousseau'un çocuk eğitimiyle ilgili düşüncelerini uygulama alanına aktarmıştır. Ona göre, çocukların özel gereksinimleri göz önüne alınarak eğitilmeli, aile yaşamına, disipline, dini ve manevi duygulara saygı gösterilmelidir.

J. J. Rousseau, eğitimde tamamiyle doğaya dönülmesini ister. Çocuk, doğal gelişimine uygun bir biçimde ve kişiliği göz önünde tutularak yetiştirilmelidir.

Köy Enstitüsü düşüncesinin oluşmasında payı olan, F. Frabel'in (1782-1852) amacı, bütün Almanya'yı çocuk bahçesi (ana okulları) haline getirmektir. Ona göre, çocuklar doğayla karşı karşıya getirilmeli, bedenlerini geliştirmeli, duyarlarını, zekâlarını harekete geçirmelidirler.

Köy Enstitülerinde de, yukarıda sözü edilen batılı eğitimciler gibi, üretkenliğe, uygulamaya, doğada özgürce yaşayarak kişilik geliştirmeye, yurtsever, katılımcı ve demokrat olmaya önem verilir.

Köy Enstitüsü düşüncesinin oluşmasında, Satı Bey, İ. Mahir Efendi, Edhem Nejat ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu gibi eğitimcilerimizin de katkıları olmuştur.

Satı Bey, İstanbul Erkek Öğretmen Okulu'nda, iş ve sanat eğitimine, öğretimde deneme ve inceleme, öğrencinin kendi kendine yönetmesine önem verdi.

İ. Mahir Efendi, kız ve erkek öğretmen okullarında yetişen öğrencilerin köylere gönderilmesini, köylülerin okullarını ve öğretmen evlerini yapmalarını, öğretmenlere toprak verilmesini, üretken eğitimi savunmuştu.

Edhem Nejat, üretime yönelik eğitim görüşüyle köylüler için yetiştirilecek öğretmenlerin niteliklerini belirlemesiyle Tonguç'a ışık tutar.

Fay Kirby, Köy Enstitüsü düşüncesinin Tonguç'tan önce İ. H. Baltacıoğlu tarafından dile getirildiğini söyler. O, eğitimle ilgili görüşlerini, "İçtimai Mektep" adlı kitabında şöyle dile getirir:

"Benim maksadım, her nerede ve her ne şartlarda olursa olsun, okulu gerçek görevlerle donanımlı demokrat bir topluluk için sinai, mesleki bir eğitim söz konusu olduğu vakit yapılacak işlerden biri de öğrenciyi öğretmenleriyle birlikte çiftçi, duvarcı, marangoz, mimar, boyacı, ustabaşı, çırak haline getirmektir." Bu görüşler, Köy Enstitüleri deneyimi sırasında, öğrenciler sağlık memuru, çiftçi, duvarcı, marangoz, usta öğretici, demirci, terzi olarak yetiştirmek için uygulamaya kondu.

Tonguç'un, yukarıda sözünü ettiğimiz Batılı ve Türk eğitimcilerden farklı yönü, onu destekleyen İsmet İnönü, Hasan Âli Yücel, Mustafa Necati gibi büyük devlet adamları olmasıydı. Ayrıca o, düşüncelerini uygulama olanağı bulmuştur. Eğitimci yazar, Dr. Niyazi Altunya, Tonguç'un amacını şöyle dile getirmiştir.

"O'nun sorunu, endüstrileşememiş köylü bir toplumun bireylerine genç cumhuriyetin temel değerlerini benimsetmek, onların aklını özgünleştirerek ortaçağın karanlığından çıkarmak, üretken kılıp çağa taşımaktır. Türkiye'de, Tonguç'tan önce de 'iş eğitimi' yapmak isteyen eğitimciler olmuştur. Ancak onlar, toplumsal koşulları dikkate almadan Batılı eğitimcilerin 'iş eğitimi' anlayışını Türkiye'ye aktarmaya çalışmışlardır. Yani, kırsal bir topluma, endüstri toplumunun 'iş eğitimi'ni uygulayarak çağın gerisindeki köylü toplumunu çağ atlatmaya çalışmışlar ve bunu başaramamışlardır." ⁶

Büyük bir çoğunluğu köylü olan Türk halkını endüstri toplumu haline getirmek kolay değildi. Bu nedenle genç Türkiye Cumhuriyeti yeni bir toplum yaratmak, bunu da eğitimle gerçekleştirmek istiyordu. Bu düşünceyle Atatürk döneminde eğitim, öğretim planlaması için şu eğitimciler çağrıldı.

1924	: John Dewey, ABD, Genel Eğitim
1925	: Kühnve, Alman, Teknik Eğitim
1927	: Omar Buysa, Belçika, Teknik Eğitim
1932	: Albert Mache, İsviçre, Üniversite Eğitimi
1933-34	: Bir Grup ABD'li Uzman, Genel Eğitim ve Öğretmen Okulları
1933-1937	: Bir Grup Alman ve Macar Eğitim Uzmanı, Üniversite ve Öğretmenlik Mesleği

Aydınlanması, çağdaşlaşması gereken Türk Halkını her bakımdan değişmesi gerekiyordu. Bu nedenle:

1. Türk halkı, Doğu kültürü ve uygarlığının etkisinden kurtulup Batı kültür ve uygarlığına yönelmeliydi.
2. Yazgıcı ve edilgen olan halkımız, düşünen, sorgulayan, eleştiren, çağdaş bir toplum olması gerekiyordu.
3. Büyük bir çoğunluğu köylü olan halkımız, endüstri toplumu olmalıydı.
4. Katılımcılığa, çoğulculuğa, demokrasiye önem vermeliydi.
5. Halkımız, kulluktan kurtulup yurttaş olma bilincine sahip olmalıydı.
6. Çağdaş eğitim seferberliği başlatılmalıydı.

Bunları gerçekleştirmek için ilerici, devrimci liderler gerekiyordu. Ayrıca, onların çevresinde de devrimci kadrolar oluşturulmalıydı. her şeyden önce çağdaş bir eğitim seferberliği başlatılmalıydı. Toplum teknoloji bilinci aşılacak gerekiyordu. Emre Kongar, bu konuda şunları söylüyor:

"Cumhuriyet tarihinde, topluma teknoloji aşılmasına yönelen en önemli eğitim adımı, "Köy Enstitüleri" yoluyla yapıldı. Köy Enstitüleri, eğitim yoluyla köydeki teknolojiyi değiştirmeye yönelik bir deneme idi. Ne acıdır ki, tarihimizin teknolojik eğitime yönelik tek denemesi engellendi. Değişen teknolojik değişimden zarar görecektir olan egemen sınıf temsilcilerinin 'komünist yetiştiriyor' gerekçesiyle kapatıldı." ⁷

Köy Enstitüleri, yeterince mesleki eğitim verilmediği, öğrencilerin bağ, bahçe işleriyle uğraşmaktan okumaya zaman bulamadığı, bunun sonucu olarak becerisiz öğretmenler yetiştirdiği için eleştiriliyordu. Bu nedenlerle kapatılması isteniyordu. Bu görüş, gerçeği yansıtmıyordu. Çünkü o günleri yaşayanlar, bunun aksini savunuyorlardı. O nedenle sözü onlara verelim.

" Köy Enstitüsüne harıl harıl kitap, dergi, gazete giriyordu. Çocuklar dağda bayırda ellerinde kitap, dergi gazetelerle dolaşıyorlardı. Şiir, öykü, anı yazıyorlar; çok kitap okuma yarışması yapıyorlardı. Yazdıkları şiirler, öyküler, Ankara ve İstanbul'da çıkan dergilerde yayımlanıyordu. Bu gidiş önlenmeliydi. Önlenmedi de sonunda. Köy Enstitüleri, bilgisiz,

yeteneksiz öğretmen yetiştirdikleri için değil, çok kitap okuyan, çok yazan, çok bilgi edinen, çok öğrenme çabasında olan öğretmenler yetiştirdiği için kapatıldı." ⁸

"O yıllarda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın çıkardığı klasiklere koşut olarak, bazı özel yayınevleri de 'Dünya Edebiyatı'ndan Tercüme Serisi' ya da 'Şarktan Garptan Seçme Eserler' adıyla dizi dizi kitaplar çıkarıyorlardı. Öğrenciler, bunları tarlada, marangozhanede, inşaatta okuyorlardı. Bunların özeti çıkarıyorlar aralarında yarışıyorlardı." ⁹

Köy Enstitülerinde okumaya çok önem verildiği için mezun olan öğretmenlere aşağıdaki listede adı geçen kitaplar, armağan olarak verilirdi:¹⁰

1. Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu)
2. İmlâ Kılavuzu (Türk Dil Kurumu)
3. Türkçe, Astronomi, Biyoloji, Coğrafya, Fizik, Kimya, Jeoloji, Matematik, Zooloji, Terimleri Cep Kılavuzu (Kültür Bakanlığı)
4. Pedagoji (S. Celâl Anten)
5. Pedagoji Tarihi (Nafi Atuf Kansu)
6. Hayat Bilgisi Öğretimi (Fuat Baymur)
7. Tarih Öğretimi (Kemal Kaya)
8. Türkçe Öğretimi (Fuat Baymur)
9. Çocuk Psikolojisi (İ. Alaaddin Gövsa)
10. Resim ve Elişi Dersleri (İ. H. Tonguç)
11. Elişleri Terimleri Kılavuzu (Türk Dil Kurumu)
12. Tarih ve Coğrafya Öğretimi (Milli Eğitim Bakanlığı)
13. İhtimai Mektep (İ. Hakkı Baltacıoğlu)
14. Eğitim Yoluyla Canlandırılacak Köy (İ.H. Tonguç)
15. Altı kitabıyla J. J. Rousseau (İlimler ve Sanatlar Hakkında Nutuk, Eşitsizlikler Hakkında Nutuk, D'Alembert'e Mektup, İhtimai Mukavele, Dağdan Yazılmış Mektuplar ve Yalnız Gezen Adamın Hayalleri)
16. Nutuk, 3 Cilt (Atatürk)
17. Bir Eğitim Topluluğu Olması Bakımından Köy (Johann Ditez)
18. Beyaz Zambaklar Memleketinde (G. G. Petrof)
19. Mefkûreci Muallim (G. G. Petrof)
20. Çalı Kuşu ve Yeşil geceler (R. N. Güntekin)
21. Sinekli Bakkal (H. E. Adivar)
22. Yaban (Y. K. Karaosmanoğlu)
23. Hakikat ve Köy Hekimi (E. Zola)
24. Uyandırılmış Toprak (M. Şolohov)
25. Harp ve Sulh (L. Tolstoy)

26. Karamazof Kardeşler (Dostoyevski)
 27. Benim Üniversitelerim (Üç Kitap bir arada M.Gorki)
 28. Akdeniz ve Baraga'nın Deve Dikenleri (P. İstrati)
 29. Şehname (Firdevsi)
 30. Bostan ve Gülistan (Ş. Şadi Şirazi)
 31. Kelile ve Dinme (Beydaba)
 32. Dünya Nimetleri (A. Gide)
 33. Tek Bir Dünya (V. Wilki)
 34. Ömer Seyfettin Külliyyatı (Ö.seyfettin Bütün Hikâyeleri)
 35. İslamlaşmak, Türkleşmek, Muasırlaşmak (Z. Gökalp)
 36. Türkçülüğün Esasları (Z. Gökalp)
 37. Sosyalizmin ve Sosyal Mücadelelerin Tarihi (Kültür Bak. Yayını, M. Beer)
 38. İnsanlığın Kurtuluşu (H. W. Van Loon)
 39. Denemeler (Montaigne)
 40. Değirmenimden Mektuplar (A. Daudet)
 41. Ortaöğretim Terimleri Sözlüğü (Türk Dil Kurumu)
 42. Üç İstanbul (M. C. Kuntay)
 43. Toprak Kokusu (Reşat Enis)
 44. Emil (J. J. Rousseau)
 45. Bir Anneye Mektuplar (Salzman)
 46. Yengeç, Yahut Çocuğunuzu Fena Terbiye Ediyorsunuz
 47. Köylerimiz (H. Reşit Tankut)
 48. Milli Eğitimle İlgili Kanunlar
- Ali Dündar'ın dediği gibi: "Köy Enstitülerinin suçu büyüktür. Kitabı kendileri okumakla kalmamışlar, köye götürmüşler, köy odalarına, köy kahvelerine, köyevlerine değin sokmuşlardır. Oysa kitap bir seçkinlik simgesiydi. Kitabı köye götürmenin yeri var mıydı? Kitap seçkinin yanında kalmalıydı" ¹¹
- Köy Enstitüleri, yalnız okuyan değil, çok sayıda yazan, eserler veren aydınlar yetiştirmiştir. Aşağıdaki dizelge, bunun en açık kanıtıdır.¹²
1. Süleyman ADIYAMAN – Botanikçi
 2. Dursun AKÇAM – Yazar
 3. Sami AKINCI (Prof. Dr.) – Bilim Adamı
 4. Talip APAYDIN – Yazar
 5. Hüsnü ARICI (Prof. Dr.) – Bilim Adamı
 6. Behzat AY - Yazar
 7. Mustafa AYDOĞAN
 8. Yusuf Ziya BAHADINLI - Yazar
 9. İbrahim Ethem BAŞARAN (Prof. Dr.) – Bilim Adamı

10. Fakir BAYKURT – Yazar
11. Ayşe BAYSAL – Bilim Adamı
12. Mürüvvet BİLEN (Prof. Dr.)– Bilim Adamı
13. Cavit BİNBAŞIOĞLU – Eğitimci Yazar
14. Adnan BİNYAZAR – Yazar
15. Osman BOLULU – Yazar , Ozan
16. Mehmet CİMİ – Yazar
17. Doğan ÇAĞLAR – (Prof. Dr.)– Bilim Adamı
18. Ali DÜNDAR – Yazar
19. Feyzullah ERTUĞRUL – Yazar
20. Mehmet GÜNER – Hukukçu
21. Ümit KAFTANCIOĞLU – Yazar
22. Mevlüt KAPLAN – Yazar
23. Hasan KIYAFET – Yazar
24. Mevlüt KOCA – Yazar
25. Mehmet KOCAMAN - (Prof. Dr.) – Bilim Adamı
26. Ahmet KÖKLÜGİLLER – Yazar
27. Mahmut MAKAL – Yazar
28. Selahattin ODABAŞI
29. Abdullah ÖN – Müzikçi
30. Emin ÖZDEMİR – Dilci, Yazar
31. Mehmet ÖZEL – Ressam
32. Yahya ÖZSOY – (Prof. Dr.) – Bilim Adamı
33. İsa ÖZTÜRK – Yazar, Çevirmen
34. Bekir SEMERCİ – Yazar
35. Hüseyin SEZGİN – Avukat
36. Cemil SÖNMEZ – Ressam
37. Pakize TÜRKÖĞLU – Yazar
38. Ahmet UYSAL – Ozan
39. Hayrettin UYSAL
40. Musa UYSAL – Yazar
41. Mahmut YAĞMUR – Yazar
42. Cemal YILDIRIM - (Prof. Dr.) – Bilim Adamı
43. Ali YÜCE – Ozan
44. Şevket YÜCEL – Yazar

Köy Enstitülerinin en belirgin özelliği ‘üretkenliği’dir çağdaş tarım kültürünü köye sokmasıdır. Binalar, bağlar, bahçeler yaparak, fidanlar dikerek, köylüleri aydınlatarak Anadolu’nun ruhunu canlandırmasıdır. Önemli olan, bunların öğrencilerle öğretmenler tarafından yapılmasıdır. Ve yazık ki bu önemli eserler, yeterince korunmamış, zamanla yazgılarıyla baş başa bırakılmıştır.

17 Nisan 1940 Tarih ve 3803 Sayılı Yasa’yla kurulan 21 Köy Enstitüsü ve açılış yılları:

İzmir Kızılçullu Köy Enstitüsü (1940), Eskişehir Çifteler Köy Enstitüsü (1940), Kırklareli Kepirtepe

Köy Enstitüsü (1940),Kastamonu Gölköy Köy Enstitüsü (1940), Antalya Gölköy Köy Enstitüsü (1940), Sakarya Arifiye Köy Enstitüsü (1940), Balıkesir Savaştepe Köy Enstitüsü (1940), Isparta Gönören Köy Enstitüsü (1940), Adana Düziçi Köy Enstitüsü (1940), Kayseri Pazarören Köy Enstitüsü (1940), Samsun Akpınar Köy Enstitüsü (1940), Trabzon Beşikdüzü Köy Enstitüsü (1940), Karz Cılavuz Köy Enstitüsü (1940), Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü (1940), Konya İvriz Köy Enstitüsü (1941), Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü (1941), Sivas Pamukpınar (Yıldızeli) Köy Enstitüsü (1941), Erzurum Pulur Köy Enstitüsü (1941), Diyarbakır Dicle Köy Enstitüsü (1944), Aydın Ortaklar Köy Enstitüsü (1944),

Verilen bilgilerden anlaşılacağı gibi Batı ekininden (kültür) esinlenen, "Cumhuriyet Aydınlanmacılığı"yla çağdaşlaşan, katılımcı, aydınlanmacı, üretken ve çağıl "Köy Enstitüsü Ekini" birçok aydın, bilim adamı, eğitimci, öğretmen, yönetici ve sağlık memuru yetiştirilmesine neden olmuştur.

Köy Enstitülü öğretmen ve öğrenciler, binalar, işlikler, bağlar, bahçeler, fidanlıklar, ormanlar oluşturmuşlardır. Ne yazık ki, bu binalar, bahçeler, fidanlıklar, ormanlar ilgisizlik ve bakımsızlıktan ya yok olmuşlar ya da işlevlerini yitirmişlerdir.

Bana göre, Türk ulusunun üretici, yaratıcı, katılımcı ve çağcıl bir Köy Enstitülü ruhuna gereksinimi var. Çünkü, bugün de boşalan canlandırılacak köyler, ekilmeyen terkedilmiş topraklar ve eğitilmeyen kişiler var.

KAYNAKÇA

- 1- Engin Tonguç, Bir Eğitim Devrimcisi İsmail Hakkı Tonguç, Güldikeni Yayınları, Ankara. 1997 S.101.
- 2- Ansiklopedik Bilgi.
- 3- E. Tonguç, Bir Eğitim Devrimcisi İ.H. Tonguç Güldikeni Yayınları, Ankara 1997, S.103.
- 4- a.g.y. S.103
- 5- Rauf İnan, Bir Ömrün Öyküsü, Cilt 1. Ankara, 1986 S.96-103.
- 6- Dr. Niyazi Altunya, Köy Enstitüsü Sisteminin Düşünsel Temelleri, Ankara, 2002 S.15.
- 7- Emre Kongar, Kültür Üzerine, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1992 S.83.
- 8- Ali Dündar, Şeriata Karşı Lâik Eğitim, Özgür Toplum, Ardış Yayınları Ankara, 1995, S.62-63
- 9- Mahmut Makal, Deli Memedin Türküsü, Başak Yayınları, Ankara 1993.
- 10- Bu kitaplar, 1944-1945 yılı sonunda, Pazarören Köy Enstitüsü’nden mezun olan öğretmenlere verilmiştir.
- 11- a.g.y. S.189
- 12- Bu dizelgedeki adların ancak bir bölümü alınmıştır.

